

- 2 Kippingy Diss. de Historiâ episcopi romani abbas
- 3 Nolteny Dissert. de Olympia Notata vita
- 4 Darmstadt. Vita Joh. Ern. Tenzely
- 5 Mepkeny Diss. de Memoires
- 6 Ballerstedt vita M. Saligy Corr. Wittenb.
- 7 Greithaupty vita Goetely Helmst.
- 8 Teubeny Diss. de paradiso terrestri
- 9 Cass. Abel Epitome Monarchiarum
- 10 Baskhuysen de fidei IV Monarchis
- 11 Molleri Diss. de Annis Eiterbiensi
- 12 Rosen de Pattadio
- 13 M. Greeny II Diss. de Sibyllis
- 14 C. Cratio
- 15 Falpi Dissert. de Laudibz veteris German.
- 16 Ditmari Hist. Comitatus Teisterbant
- 17 Fg. Stracchini Diss. de Islandia
- 18 Joh. Olliequist Historia Caroli Gustavi
regis Sueciae aa. Descriptio
gentium Reg. Kristine
- 19 H. G. Thulemayr Diss. de ordine
Equestrum S. Georgii & perisclidibus
- 20 Woltzlebeny Diss. de numismate
Antoni Caracalla & Galien
- 21 Grosse in Diss. de Ant. Geseff von
Fiedm. v. Flemming C. G. v. Werten
- 22 Wenzel v. Hflitz und
Vitzthumel
- 23 Lueckfelds, Hist. Nassouy n. 79 gal. Meianum
1800 bib 90 pag alt ymuvand

11

EPITOME Famofissimarum MONARCHI- ARUM,

Quarum non Quatuor tantum, sed multo
plures, ad imperium Orbis, ante & post Christi Nati-
vitatē adspirasse, & in posterum quoque ad-
spiraturas esse, evincitur,

Simulque

Domini Patroni, Fautoresque, ad Actum Ora-
torum de hodiernis Monarchiæ Hispanicæ fatis,
d, 19. Jan. 1706. h. 8. antem, & seqv. Honorificâ
sua præsentia ornandum,
per officiose invitantur

â
CASP. ABEL,
Rect. Schol. S. Johann. Halberst.

HALBERSTADII,
Typis Joh. Erasmi Hynitzsch, Reg. Borusf. Typogr.

§. I.

Certamus jam de Monarchia Hispanica, cum Gallis, Hispanorum hodie lubricis vestigiis, haud firmiori forsitan talo insistentibus, & Quintam Monarchiam, qua illi exciderunt, ausu Phaethonteo molientibus: Neque ego is sum, qui causae eorum deploratae patrocinari, eosque ista nimiae cupiditatis suspitione liberare sustineam: sint sane, fuerintque dudum intensissimi publicae libertatis hostes, qui Monarchiam Orbis universi affectantes, saluberrimum aegrotantis Europae otium ferali bello infeliciter interpellent: Fruantur autem communi isto omnium miserorum solamine, quod nempe socios malorum habuerint, & istud eorum institutum à moribus aliarum gentium non abhorreat. Pervulgata quidem illa de quatuor grandibus Monarchiis sententia, penitus jam insedit atque inveteravit in Historicorum monumentis, cui & aurea illa somnia, de Quinta Monarchia adornanda, originem suam debere videntur; mihi vero persuasissimum est, nullam unquam exstitisse Monarchiam, si voce ista unum, grande & vastum, pene totius Orbis imperium designandum sit; Cum & ipsi Romani (pro Dominis tamen terrarum, imo totius orbis habitis,) parvam admodum mundi portionem, & si amplitudinem spectare velis, vix Hispanicis comparandam provinciis, ditione sua tenuerint, Assyriorum vero Persarum, Macedonumque adeo decantatae Monarchiae

ne

ne Ruffico quidem Imperio præferendæ fuerint; Cæterum si Monarchiam ita definiamus, ut sit Regnum, omnibus aliis suo tempore Majestate & opibus antecellens, arbitriumq; belli & pacis sibi quodammodo arrogans, tunc certe non tantum quatuor, sed multo plures nullo negotio inveniri poterunt; quod cum peculiari quodam libello, brevi, si Deo & Patronis placuerit, in lucem edendo, pro mea tenuitate prolixius edisserere constituerim, operæ me pretium facturum putavi, si hæc occasione summas ejus tantummodo attingerem, æquoque Benev. Lect. judicio subjicerem.

§. II.

ASSYRIIS autem merito primas deferimus: NIM-RODES (1) enim procul omni dubio Primus Monarcha seu ut mentem meam clarius exprimam, primus fuit, qui legitimis regionis suæ finibus non contentus, iniquum in alios usurpavit dominium, eoque Terra Sinear s. Babylo- niâ egressus (2) Assyriam quoque vi bellica subegit. An vero suarum fortunarum vitiorumque hæredes habuerit, nec ne, haud facile dictu est, cum scriptura nullam eorum mentionem fecerit, nisi quis cum Josepho (1. Ant. 1. c. 9. & 1. 5. c. 3.) Kedorlaomerem Elamitarum Regem, (3) ejusque socios Bello Sodomitico insignes, nec non illum Mesopotamiæ Regem, Israelitis post obitum Josuæ gravem, Assyriis vindicare velit, quod tamen ut incompertum in medio relinqvimus.

(1) ASSY- RIACA.

(a) Nim- rodes.

(b) Kedor- laomer.

(c) Cu- shan-Ri- schata- jim.

(1) Nimrodes Josepho dicitur Nabrodes, Arabibus vero qui multa fabulose de eo narrant, Neubrouit. (2) docti quidem de voce Assur Gen. 10. 11. inter se litigant, nobis tamen il- lorum potior est sententia, qui eam non homini sed regio- ni convenire putant. (3) Elamita tunc nondum videntur eam terram obtinuisse, quæ postea Persia dicta est, sed in Syria s. Mesopotamia ad Euphratem forte sedes suas habu- ite,

(4.)

isse, quid enim illis alioqui cum Sodomitis rei fuisset? Nonnulli tamen prædatoriam hanc turbam è variis gentibus & Scythis quoque (ut Symmachus vocem Gogim vertit) conflata fuisse, & huc pertinere arbitrantur, quæ Justinus l. 2. c. 3. de Scythis. diu ante Nini tempora Asiam percurfantibus, refert.

§. III.

(2) *ISRAELITICA.* Proximi Assyriis, longo tamen intervallo ISRAELITÆ fuerunt, quos licet (1) Ethnici ignorarint, à nobis tamen dissimulandi non sunt, cum ipse Deus S. Scripturæ autor, illustrissimam maximæ Dignitatis & potentia prærogativam illis dederit, suoque eam testimonio ita confirmarit, ut in dubium vocari nequeat. Etenim DAVIDES (2) Rex eorum secundus, pietate sanctissimis viris, virtute vero & fortuna summis par fuit Heroibus. Cananæos, Palæstinos, Idumæos, Amalekitas, Moabitas, Ammonitas, & Syros, multis præliis obtrivit, totumque adeo nec exiguum sane Asia tractum ab Euphrate usque ad Ægypti fines in suam rededit potestatem: quin imo illos quoque Syrorum Regulos qui trans Euphratem in Mesopotamia Hadad-eseri Regi Zobæ antea paruerant, eisque auxilium tulerant, majestatem suam venerari, & imperata facere coegit, vid. l. Reg. 5. 8. & 10. item i. Chr. 10. & 20. SALOMON (3) autem filius ejus omnibus omnium gentium Regibus magnitudine suâ induxit caliginem, Monarchiamque à Patre bello fundatam, pace consolidavit: Hierosolymam templo arce aliisque ædificiis sumtuosissimis exornavit, multas insuper urbes, & speciatim Hematham in Syria, Palmyram vero ad Euphratem communivit, portum quoque Ailatensem in Idumæa struxit, unde navigationes in Ophiram (4) nec patri suo plane incognitam, i. Chr. 30. v. 4. institueret, conf. i. Reg. 9. & 10. 2. Chr. 8. & 9. Equidem Reha-

(a) Davi.
des.

(b) Salo.
mon.

Rehabeamus stolidi sua ferocia maximam concitavit seditionem, quæ Israelitarum res non parum afflixit. Ejus vero successores Abiamus, rebellem Jeroboamum, Afas, Serachum s. Memnonem Susiaum, & Josaphatus, Ammonitas, Moabitas, Idumæosque, ingentibus cladibus affecerunt, nec minus tamen omnia sensim ruere cæperunt, & retro sublapsa referri, donec Regna Israelitarum & Judæorum ab Assyrii Chaldæisque funditus everterentur.

(1) Ignorantiæ hujus causam hanc Josephus affert l. 1. c. Ap.

Israelitarum civitates procul à mari fuisse suas, eosque arationem mercatura prætulisse, accessisse quoque secretam vivendi rationem, unde aliis populis non potuerint innotescere; quæ quidem non improbamus, nec tamen illo argumento utentur, cum & Israelitas & Syros Assyrii olim annumeratos fuisse, pro certo habeamus, vid. Herod. l. 3. c. 5. Justin. l. 1. c. 2. l. 18. c. 2. l. 36. c. 2.

(2) Davidem esse illum Tautanem s. Teutæum credendum, qui in Assyriorum Regum Catalogo existat, nisi totam istam monstroforum nominum seriem ab otioso quodam nugatore conscriptam esse facile appareret.

(3) Salomonis etiam meminit Menander in annalibus Tyriorum, & Dius apud Joseph. l. Ant. 8. c. 2. & l. 1. c. Apion.

(4) Ophiram non esse Americam, sed Indiam potius, totamque illam Africæ oram quæ rubro Mari alluitur, Tarfin vero (quæ Latinorum Tartessus) Mediterraneum & Atlanticum mare significare, indubium nobis est.

§. IV.

Ægyptii Syrique Israelitis interponendi videntur. Siquidem Sefacus s. Selostris Ægyptiorum Rex Monarchiâ Israeliticâ intestinis turbis labefactata, occasionem à fortuna datam non neglexit, magnamque Asiæ & Africæ, imo nonnullam quoque Europæ partem perdomuit. Ejus successor Rhamses admodum longævus fuit, at filium unicum,

(3)

ÆGYPT.

TIACÆ.

(a) Sefo-

stris.

(B)

Rhamses.)

(y) *Am- naphis.* cum, regniqve Consortem, Amenophin, quem profani Scriptores Memnona, Sacri vero Serachum appellant, ex Asia, denuo ad obsequii necessitatem redacta, redeuntem, in finitima Judæa amisit (1) unde postea, cum ipse nulla virili sobole relicta fati concessisset, generumqve ejus, furem istum solertissimum, quem Græci propterea Proteum nominant, indignabund: Ægyptii repudiaffent, πολυκοισα-

(4) *SYRIA.* *CA.* *(a) Ben-Hadadus I. & II.* *(b) Hafa-*
 (2) exorta est in Ægypto, omnesqve gentes jugum fer-
 viritutis à Sefaco ipsi injectum excusserunt. Tum vero Sy-
 ri invaluerunt, magnaqve & cruenta bella cum Israelitis
 potissimum & Judæis gesserunt. Reges eorum plerumqve
 Ben-Hadadi (4) vocabantur, veruntamen & Hafaelis glo-
 riosa memo:ia invidas oblivionis tenebras superavit. Ul-
 timus eorum Rezinus fuit, qui Hierosolymam oppugnare
 ausus, ab Assyriis subsidio venientibus ad internecionem
 victus est. (5)

(1) Vid. Dissert. nostra de Clade Serachi, ubi hanc materiam ex
 professo tractavimus. (2) Herodotus l. 2. Proteum virum Mem-
 nonem, inter Pheronem Sesostris filium, & Rhampsinicum, qui filiam
 suam furi nuptum dederit, collocat, in hunc errorem inductus
 quod Pheronem & Rhampsinicum unius Regis nomina,
 diversos denotare putavit. (3) πολυκοισαμιν istam Sab-
 con Æthiops oppressit eo v. post necem filii Tearchonis, à
 Senacherime Assyrio cæsi, in Æthiopiam refugiente, denuo
 Δωδεκαρχια Ægyptum turbavit, quam tandem Psam-
 metichus plane sustulit, vid. Herod. l. 2. (4) Josephus l. Ant. 7.
 c. 6. nomen Adadi omnibus Damascenorum Regibus, commune
 Et ab illo Adado deducendum fuisse, qui crebris cum Davide Judæ-
 rum rege concertatis præliis, ex Nicolao Historico refert.
 (5) quanta horum Syriæ Regum potentia fuerit, non modo ex
 S. Codice librisqve Regum & Chronicorum, sed etiam ex Jo-
 sepho satis superqve constat, quippe qui l. Ant. 8. c. 8. tringinta
 duos

(7.)

duos illos Reges Benhadado inservientia ex Mesopotamia fuisse autumat, l. 9. c. 2. vero tam Adadam quam ejus successorem Azaelm, divinis suo adhuc tempore apud Syros cultos fuisse honoribus, memorat, tum propter alia beneficia, tum quod magnificis templis exstructis Damascum ornatiorem reddiderint, unde & eorum effigiem quotidianis pompis honorarint, & antiquitatem illorum jaclarint, nescientes, nondum centum supra mille annos ab eorum aetate intercessisse. Justinus quoque aliquid de iis inaudivisse videtur, quandoquidem eorum nomina (l. 36. c. 2.) in verso tamen ordine, & scedo errore, ante Abrahamum & Isaacem ponit.

§. V.

Syris itaque & Israelitis mutuam contentione fractis at- (5)
que enervatis, Assyrii tandem (1) emerferunt, rerumque ASSY-
in Asia potiti sunt. Primus eorum Monarcha (2) Belus s. RIACA.
Pulus regio proprio vero & integro nomine Thiglath-Pil- (a) Belus.
eser appellatus, Armenos primum Medosque & Chaldaeos contudit, inde Euphrate trajecto Syriam occupavit, Israelitasque & Judaeos vestigales sibi fecit. Filius ejus (3)
Ninus s. Nabon-assar & Salman-assar patre adhuc vivo (b) Ninus
maximis bellis non interfuerat solum, sed & praefuerat, eo-
que defuncto, conatus primum Sabaconis represit
Aethiopum Aegyptiorumque Regis, quem S. literae Soum
vocant, (2. Reg. 17. v. 4.) & cum quo jam pater ipsius de
Syria armis contenderat; postea Israelitas, Phoenices,
Cilices, aliosque minoris Asiae incolas, nec non in superio-
ri, Hyrcanos, Pertas, Caramanos, Bactrianos, plures-
que ignobiles gentes debellavit, ad ultimum vero non ab
uxore, sed filio Semiramide s. Senacherime, (4) per infidi- (c) Semi-
as e medio sublatus est. Mira sane Metamorphosis Viri in ramis.
feminam, filii in Uxorem, nec tamen inaudita. Sic enim,
ut unicuique tantum exemplum (5) (quorum plura in prom-
tu

tu sunt) afferam, divinum quoque Israelitarum legislatorem Moſen ab Alexandro Polyhiſtore in Mulierem Moſo abſurde transformatu n fuiſſe Berneggerus e Svida ad Juſt. 36. 2. obſervat. Cæterum nos hoc alio tempore apertius explanaturi ſumus, jam vero ſufficiet nobis, obiter modo indicaffe, qui factum ſit, ut Senacherimes ſexu quaſi mutarit. Irruperat ille in Judæam, oppidisque minoribus expugnatis ipſam Metropolim adoriri volebat Hieroſolymam, cum Tearchonem Æthiopem, Sabaconis filium, magnas copias ducentem, ex Ægypto adventare, & jam propedeſſe, cognovit. Ei itaque obviam proceſſit, manuque cum eo conſertâ eum conſecit. Quo facto Rablacen cum bene magno exercitu in Judæa reliquit, ipſe v. copiis undique contractis impetum in Ægyptum fecit, illo tempore Rege carentem; nam Sabacon interitu filii & adventu Aſſyriorum audito, in Æthiopiam ſe interiorem receperat, totamque Ægyptum arbitrio victoris Senacherimis permiferat, quam & ille per tres annos ferro & igni crudeliter devaſtavit, Aſdotum cepit, Thebas diripuit, Peluſium vero urbem munitiſſimam, arcta obſidione preſſit, eam tamen præter omnem ſpem ſolvit, atrociffimo ſcilicet nuncio de ſuis in (6) Judæa divinitus proſtratis vehementiſſime percuſſus, animoque concidens Aſſyriam præcipiti fugâ repetiit, ubi otium poſtea ignavum, & obſcenas voluptates bellicis in tantum prætulit laboribus, ut contumelioſum (7) tæminæ nomen ab hoſtibus ei & rebellibus, Medis, Chaldæis, aliisque, flagitioſorum morum cauſa inditum, ſeræ quoque poſteritati erroris anſam præbuerit. Parricidam demum parricidæ filii naru majores in templo trucidarunt, iis autem concurſu populi in exilium actis, minimus ei (8) Ninyas ſucceſſit, qui tamen

tamen Afar-hadon-Pali f. Sardanapali nomen sibi postea (*d. Sarda-*
assumfit.) illum quidem plerique omnibus & certatim *napalus.*

quasi profcindunt conviciis, nihilominus eum regno suo
 diutissime præfuisse, nec inglorium plane aut ignobilem
 fuisse, asseverare amsim, quia Phraorte Medorum, & Rege-
 bele Babyloniorum regibus magno prælio concisis, Echa-
 tanam, Babylonemque recuperavit, mox quoque Regem Ju-
 daeorum Manasse (9) cepit, eum tamen Holopherne f. Os-
 naphare (Esr. 4. 10) Duce suo à Judæis profligato, & Asdoto
 ab Ægyptiorum Rege Psammethico post obsidionem 29.
 annorum ad deditionem compulsus, in regnum suum resti-
 tuit; Medis vero auctore Cyaxare Phraortis filio denuo
 tumultuantibus Scythas immisit, qui eos per 28. Annos in
 officio continuerunt, nec tamen fatalem Monarchiæ Assy-
 riacæ terminum avertere potuerunt: quippe Cyaxares
 iis interemtis aut expulsis, fœdus cum Nabo-pol-assa-
 re Babyloniorum Præfecto, contra Sardanapalum, fœ-
 sum jam senio, & ad munia belli invalidum, iniit, eumque
 tandem omni spe salutis destitutum violentas sibi ipsi ma-
 nus inferre coegit.

(1) Quæ suspectam reddant vulgarem opinionem de Assyrio-
 rum Monarchis, haud interrupta serie ab ipso Nimrode deri-
 vandis, immanibusque eorum bellis altero jam post cata-
 clysmum seculo gestis, Dn. Cellarius dudum in Hist. suâ anti-
 quâ, & nuper in Dissert. de Principio Regnorum atque Histo-
 riarum atulit; Actum igitur nos non agemus: Hoc interim
 pro certo & comperto afferimus, aut omnia plane conficta
 esse, quæ de Belo, Nino, & Semiramide, Ctesias, Diodorus
 aliique tradunt, aut his eos temporibus vixisse, quibus ipsa S.
 Scriptura Assyriorum res florentissimas fuisse ostendit. Eis
 a. tantam antiquitatem falso adscriptam non mirum est, cum
 idem Sefostri, & Ameno phi, Adado atque Hafaeli, pluribus,
 que aliis, usu venisse sciamus.

B

Voces

- (2) Voces è quibus Nomen hoc compositum, significant (a) Ba-
al, Bal, Bel, Pal, Pel, Pil, Pol, Pül ; Dominum ac Principem,
æque ac Kan. s. Kang, Cagan, Cham, Chingis, King, Cining,
Kongh, Konic. Chuoning, Kunig, Kyning, nostrum Σόνιγ.
(b) Thiglath Sagittam, fluviumque Tigridem ob summam
rapiditatem ita dictum, (c) azar, esser, isar, ofor, & c. ignem
fulmen, planetamque Martem. Pulum v. & Thiglath-Pilese-
rem non esse distinguendos, tum nominis temporisque con-
venientia clare indicant, tum quoque ex 1. Chron. 5. 26. ab-
unde colligi potest.
- (3) Ninus vel è radice Nin filius, (ut Principis Regii titulus, no-
strumque fortasse Cron-Prins fuerit,) vel potius à Nabon-
assar provenit, Nabon propter Euphoniā in Nebin mutato,
factaque transpositione s. contractione, non solum usitata in
nominibus propriis, sed fere quotidia: Et quamvis hæc vo-
ces non possent conciliari, sententia tamen nostra nihil inde
detrimenti caperet, cum minime obscurum sit, plerosque
Orientis Reges multa & diversissima sæpe habuisse nomina.
Ita e. g. idem hic Rex quem Chaldæi Nabon-assarem appel-
larunt, à Judæis Salman-assar, & à Tobia s. potius ab ipsis Nine-
vitis & Assyriis Enem-essar vocatus est: quæ tria tamen no-
mina uni competere, & antiquissimi Christianorum Chrono-
logi credidère, & nemo forte, accuratorem veteris Histo-
riæ scientiam præ se ferens, negaverit.
- (4) Hebræi scribunt Sancherib, Tobias vero & LXX. Sen-
nacherim, adde terminationem scæmineam, is, & Euphoni-
cam Barbari nominis mutationem, omnibus gentibus & Græ-
cis maxime solennem, tunc in voce Sennacherimis invenies
ipsum Semiramis.
- (5) Ethnicorum Diis *αυθγορυνοι*, sub utraqve specie coleban-
tur: Fabulas de Hermaphrodito, Iphi, Cæneo, memorare
non lubet: Vossio etiam Scytharum Regina Tomyris vir fuisse
videretur, cum Teimur semper apud eos masculinum nomen
fuerit: Porro Semiramidem plurimi quidem Nini Conjugem,
alii

alii ejus filiam, aut Belloparis, Atossam nominæ, nonnulli quoque Nebucadnezaris uxorem Nitocrin fuisse contendunt, ipsa vero se pro filio Nini gessisse, proque eo perditu ab omnibus habita fuisse dicitur.

- (6) Ex isto Judaico bello Græci Indicum effinxerunt, à Semiramide infelicitè susceptum: namque & Clearchus, teste Jos. c. Ap. 7. Judæos ab Indorum Philosophis originem suam habuisse somniavit: Nomen v. Græcum Indici Regis, aliæque circumstantiæ ad aniles merito relegantur fabulas.
- (7) Virum fœminam appellare, summum fuit, at antiquissimum, & in ipsa S. Scriptura obvium convicium. Solebant etiam nomina virorum muliebri terminatione deformare. Sic e, g. Sosis ap. Jos. l. Ant. 14. c. 28. Regem Judæorum Antigonom Antigonom nominat, &c.
- (8) Ninyam & Sardanapalam, toto quod ajunt cœlo distantes, nos tamen haud veritissimi conjungere, & inania illa, eque variis linguis misere confarcinata interjectorum Regum nomina, plane expungere. Fuisse autem hosce duos inter se cum vita tum moribus quam simillimos, Athenæus, Diodorus & Justinus docent. Quod vero ad nomen attinet, admodum verisimile est, Regem hunc, cum patre occiso adhuc impuber regnum adeptus esset, ob ætatem Ninyam (das Prinzen) vocatum, postea v. alterum illud Regiumque nomen præoptasse.
- (9) Manassè ab Assyrii Regis ducibus captum Babylonemque abductum fuisse 2. Chr. 33. v. 11. expresse traditur: Holophernes igitur non male a Juditha, s. Re publica Judaica, quæ Virum suum Manassè amisit, ope Ancillæ suæ Abrahæ s. populi Hebræi, peremptus fingitur: Notandum vero Judæos nomine Nebucadnezaris omnes Assyriorum Chaldæorumque Reges designare, & alioqui Ethnicorum Regum populorumque propria nomina parum curare solitos.

- (6.) ME- Igitur Medi & Chaldæi Assyriacam Monarchiam de-
DICA. struxerunt, ejusque lacinias inter se partiti sunt, Ægyptium
vero Regem Neconem, Psammerichi filium, qui Syriam
(a) *Dejo-* ipsis præripuerat, ex ea præcipitem exturbarunt. Ambos
ca. olim Belus s. Nimus (1) Assyriis subjecerat, sed illos Dejoces,
hos vero Merodacus à Senacherime deficientes, in pristi-
(b) *Phra-* nam asseruerunt libertatem, quam tamen Sardanapalus
ortes. illis denuo eripuerat, nisi Medi Cyaxarem, & Chaldæi Na-
(c) *Cyax-* bo-pol assarem habuissent. Ille quidem ruinæ Ninives
ares. I. non diu supervixit, unicumque ejus filium Rex Chaldæo-
(d) *Assy-* rum (2) in cujus fidem atque tutelam pater eum commi-
ageo. serat, sub specie melioris educationis Babylonem accivit,
Medisque interim vicariâ potestate Aftyagen (3) præfecit,
(e) *Cyax-* qui tamen ducta Regis sui vidua, Regiam sibi, non sine ta-
ares. II. & cito forsitan Chaldæorum consensu, sumisit dignitatem,
Cyrus eamque tamdiu retinuit, donec Cyrus Persa invito eam è
Persa. manibus extorsit, & avunculi concessu eam sibi vindicavit.

(7) CHAL- Interim apud Chaldæos (4) Nabo-poll-assari filius
DAICA. Nebucadnezar successerat, Heros fortissimus, qui auspicio
(a) *Nabo-* patris Hierosolymam atque Tyrum post acrem diutur-
pol-assar. namque oppugnationem solo æqvavit; inde Ægyptum
(b) *Nebuc-* quoque invasit, & Regem Apryem (5) regno pariter vira-
adan-ezar. que privavit; Nec minus Babylonem svasu conjugis Ni-
(c) *Evil-* tocridis sceminarum prudentissimæ, stupendis illis auxit,
meroda- & coonestavit operibus, quæ Semiramidi postea falso ad-
cus s. Bel- scribebantur. Hunc autem filius Evlmerodacus s. Bel-
sazer. sazer (6) excepit, eique in convivio à suis occiso, gener
(d) *Neri-* Nebucadnezaris, natione Medus, filius nempe Cyaxaris I.
glisar s. iussus fuit, à Chaldæis antea Neriglisar, à Medis etiam no-
Darius mine patris Cyaxares II. à seipso vero invento nomine
Medus. Darius

Darius Medus appellatus. Filium is habuit Labolor- ^{(e) Labo-}
 dacum, quem vix ex Ephebis egressum invidi Chaldæi ^{fordacum.}
 interfecerunt, & Nabonidum regem crearunt; Illum ^{(f) Nabo-}
 autem Cyrus Persa acie victum, & Borsippæ inclutum, ^{nidum.}
 ad deditiōnem compulit.

- (1) Patris auspicio, Ductu v. filii, Medi, Chaldæiqve su-
 perati, & Babylon instaurata videtur: De cætero ex Jo-
 sepho l. c. Ap. 1. & Herodoto l. 1. apparet, non Semirami-
 dem Assyriam, sed Nebucadnezarem, & Nitocrin, præ-
 clarissima Babylonis munimenta, atqve monumenta
 struxisse.
- (2) Ut enim de arclissimo fœdere nihil dicam, Chaldæi etiam
 uxor Nitocris Meda, & Cyaxaris forte soror erat.
- (3) Athyages Græcis est Præfectus urbis vel arcis, qvalem
 ille forsitan egerat, anteqvam regnum invaderet. Sica-
 lis inter, Herodotum & Ctesiam facile componi potest,
 qvorum ille cum Cyri avum, hic v. ne cognatum qvi-
 dem fuisse refert.
- (4) Nabo-pol-afar vocabatur antea cum Assyriis adhuc
 pareret Chynil-adan; alterum vero nomen simul cum
 dignitate Regia sibi sumsit, qvod tamen non diversum
 est à nomine Nebuc-adn-azar f. Nabuch-odon-odor, cum
 vox media pol & adan f. adon idem significant;
- (5) Apryem Ægypti Regem Nebucadnezaris tempore vi-
 xisse, & ab hoc victum, vitam cum imperio amisisse,
 Ethnici qvidem negare videntur, qvi etiam excidium
 Tyri silentio prætereunt; sacra tamen litera nec mi-
 nus apud Jos. c. Ap. 1. Berosus, Philostratus & Mega-
 sthenes utrumqve omni asseveratione affirmant.
- (6) Magnas hic vulgo nectunt tricas, meam tamen senten-
 tiam doctioribus me facile approbaturum confido, præ-
 cipue de Dario Medo, qvem alias contra omnem Hi-
 storiam veritatem, vel cum Nabonido confundere,
 vel

(14.)

vel post eum demum inferere solent. Jeremias eum c. 39. v. 3. 13. vocat Nergal-Sar ezerem Raba-Mag, Principem Magorum, si Schmidius recte vertit. Cyaxares s. Ahasyverus Regem Majestate præditum, Darius v. (ut Herod. vult l. 6.) coercitorem l. conquestorem (leconquerant) significat.

§. VII.

Hæc utpote obscuriora & controversa, aliquantò uberius & fusius tractare debuimus, reliqua vero in ipsa Historiarum luce versantia, volanti tantummodo calamo percurremus. Nimum PERSAS, MACEDONES, & hos ROMANI de altissimo honorum culmine deturbarunt: sed & illi quamvis fortunam ipsam suis anteire fortunis, digitoque cælum quasi attingere voluerint, Sec. V. tamen Post Chr. Nat. à varijs Barbaris, & præcipue GOTHIS immensâ multitudine ingruentibus, in Occidente obruti fuerunt. Equidem Sec. VI. in Oriente reflorescere cœperunt, sed & ibi Sec. VII. SARACENIS fascès submisere, Sec. IIX. FRANCI inclaruere, quos Sec. IX. NORMANNORM furor vexavit. Inde GERMANI tribus continuis Seculis X. XI. & XII. reliquas gentes opibus antecesserunt, quos Sec. XIII. GALLI supplantarunt, & hos ANGLI Sec. XIV. ad incitas fere redegerunt, Sec. XV. violentia TURCARUM maximum cunctis incussit terrorem, Sec. XVI. HISPANI in altum sublatis, totum Terrarum orbem sub suam subjungere studuerunt dominationem, & superioritandem Sec. XVII. GALLORUM impotens Dominatio denuo magna incrementa cepit, jam vero indies decrescere videtur. Sic omnia verti cernimus, atque alias assumere robora gentes, occidere has!

§. IIX.

(15.)
§. II X.

Cæterum nos hoc olim argumentum in promisso li-
bello pluribus exponemus, jam vero ad nostros progre-
dimur Oratores, qui crastino die de hodiernis Monar-
chiæ Hispanicæ fati verba facient. Et quidem

(1) CAROLUS HENRICUS Wosff Vinaria-Thu-
ringus, Morbum regium, furiosam puto Monarchiæ
cupidinem descripturus, à Nimrode usque ad nostra
tempora perpetuum carmen deducet, Hispanorum q̄
potissimum & Gallorum præposteram norabit ambi-
tionem, Regi vero Carolo Tertio de recepta Cataloniã
humillime & demississime gratulabitur;

(2) JOHANNES ABEL Hindenburgo-Marchicus,
Cardinalem Porto-carrerium representabit, Regique
Hispaniarum moribundo, Carolo III, Philippum An-
degavensem de meliori notã commendabit. Cujus ta-
men nomine

(3) JOHANNES CHRISTOPHORUS KOGGEL
Harslebiensis-Saxo, Carolum Austriacum hæredem
nuncupabit.

(4) EBERHARDUS Forneumann Halberstadiensis,
Catalonos P. Darmstatini verbis hortabitur, ut Ande-
gavensi repudiato, Austriaci partes amplectantur: sed

(5) ALBERTUS Tette Strobekensis-Saxo, Velaf-
cum Catal. Vice-Regem imitabitur, eique superbe re-
clamat.

(6) DAVID OTTO LUETKENS Stetterl. Saxo
C. Peterburgii loco expugnationem Castellum Mont-Juy,
& præproperum Darmstatini obitum Regi Carolo an-
nunciabit. Eidemque

(7) JOHANN-EBERHARDUS Röggeley Halber-
stadi-

stadiensis, Consulis instar Barcinonensis, æternum devotissimæ civitatis, obsequium pollicebitur,

(8) Tandem prædictus CAROLUS HENRICUS Wolff ipsum Regem gloriosissimum Carolum III. in ducet, Catalaunos summa & optima quæque à se sperare atque expectare jubentem.

§. IX.

Multi forsitan erunt, qui hoc genus dicendi leve & non satis dignum sum morum virorum personis judicent, verum nos ipsi hoc probe scimus, & hanc veniam, petimus, dabimusque vicissim. Licebit tamen ut arbitror, qualemcumque Aulicæ Eloquentiæ speciem atque formam in scholis ad umbrare, tatisque jam & ad ravim usque declamando exercita Aphthonii Progymnasmata, Languique & aliorum florilegia, deferere. Nec sane verendum est, ne nos Politici, falcem in eorum messem immisisse, acculent. Hoc quoque præmonendum puto, omnes nostros Oratores, cum personarum susceptarum colloquia unum linguæ idioma postulent, & Germanicæ à nobis Germanis præ cæteris excolenda sit, Germanico tantum sermone uturos esse. Alio tempore Latinum, alioque, si auditores Græci vel Hebræi affuerint, Græcum & Hebraicum adhibebimus. Illos vero qui se magnum quid fecisse putant, cum Græca Latinis junxere, & patriis intermiscuere petita verba foris, Canusini more bilinguis, non vituperamus quidem, valebit tamen illud Cassianum etiam in hisce rebus; Cui bono?

men die
schön,
Prinz
eris auf
geben:
e, war-
en Glei-
t vor 6
r. wäth
auffe.
mag der
etwa ein
zum we-

ich nicht
und Fin-
pen Bil-
ge Werk-
ferlichen

ufel,
weiffel
erbrecht
Recht.

6 zu sagen
dem Quar-
Brillen.
denn nicht
ben, aber

bler würde

7 Billig und
ein Arbeit
an mit ihm
du dich hin.

unct vor ganz

AB 60047

TA → OC

V 87

Juli 1999

W

11

EPITOME

Famofissimarum

MONARCHI- ARUM,

Quarum non Quatuor tantum, sed multo plures, ad imperium Orbis, ante & post Christi Natiuitatem adspirasse, & impofterum quoque adspiraturas esse, evincitur,

Simulque

Domini Patroni, Fautoresque, ad Actum Oratorum de hodiernis Monarchiæ Hispanicæ fati, d, 19. Jan. 1706. h. 8. antem, & seqv. Honorificâ sua præsentia ornandum, per officiofe invitantur

CASP. ABEL,

Rect. Schol. S. Johann. Halberst.

HALBERSTADII,

Typis Joh. Erasmi Hynitzsch, Reg. Borusf. Typogr.

